Europeiska unionens
officiella tidning

SV
C-serien

C/2025/3167

20.6.2025

Resolution från Europeiska regionkommittén om gripandet av turkiska borgmästare och angreppet på den lokala demokratin i Turkiet

(C/2025/3167)

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉN (ReK) HAR ANTAGIT DENNA RESOLUTION

av följande skäl:

A) Istanbuls borgmästare Ekrem İmamoğlu greps den 19 mars 2025 tillsammans med över hundra turkiska lokala tjänstemän och medborgare, och anklagelserna mot honom har bekräftats av åklagaren i Istanbul, vilket ledde till att han suspenderades från sitt ämbete den 23 mars 2025.

B) Ekrems İmamoğlus ledarskap som Istanbuls borgmästare och ordförande för det turkiska kommunförbundet är allmänt förknippat med strävan efter ett framtida Turkiet som bygger på mångfald, rättvisa och respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna.

C) Att Ekrem İmamoğlu fick sin universitetsexamen – som är ett krav för att vara presidentkandidat – indragen samtidigt som han greps för korruption och terrorism är ett tydligt tecken på att hans fall politiserats.

D) Gripandet av Ekrem İmamoğlu är ytterligare ett inslag i den pågående trenden med gripande och avsättande av oppositionsborgmästare, där 14 folkvalda borgmästare ersatts med statligt tillsatta förvaltare sedan lokalvalet i mars 2023.

E) Denna praxis att avsätta oppositionsborgmästare har fördömts som oförenlig med den lokala demokratin i flera ReK-yttranden samt av Europeiska kommissionen, Europaparlamentet, Europarådets kongress för lokala och regionala myndigheter och Europarådets Venedigkommission.

F) Turkiet har systematiskt missbrukat lagar om terrorismbekämpning för att angripa folkvalda, oppositionspolitiker och människorättsförsvarare, såsom noterats av FN:s särskilda rapportör och Venedigkommissionen.

G) Som kandidat till EU-medlemskap förväntas Turkiet följa de högsta normerna för demokrati och rättsstatsprincipen. Lokal demokrati och effektivt flernivåstyre, oavsett politisk tillhörighet, är en grundläggande del av dessa normer.

1. Kommittén fördömer skarpt gripandet och frihetsberövandet av lokala oppositionsledare, däribland Istanbuls borgmästare Ekrem İmamoğlu. Detta utgör ett allvarligt brott mot de demokratiska reglerna och ett flagrant åsidosättande av väljarnas vilja. Att systematiskt angripa oppositionspolitiker hotar det demokratiska samhällets grundvalar.

2. ReK uppmanar med kraft de turkiska myndigheterna att omedelbart frige Istanbuls borgmästare och andra oppositionspolitiker som frihetsberövats av politiska skäl, och uppmanar myndigheterna att upphöra med alla politiskt motiverade åtal och otillbörliga påtryckningar på lokala myndigheter. Att säkerställa ett rättvist och opartiskt rättsväsende är avgörande för att upprätthålla allmänhetens förtroende för de demokratiska institutionerna.

3. Kommittén uttrycker sin solidaritet med alla lokala ledare som utsätts för otillbörliga påtryckningar och förföljelse. Vi erkänner deras avgörande roll när det gäller att företräda sina väljares demokratiska vilja, och betonar behovet av att skydda deras oberoende. ReK uttrycker sitt stöd till Istanbuls befolkning och alla dem i Turkiet som engagerar sig för den lokala demokratins framtid, såsom framgår av det mycket höga valdeltagandet i lokalvalet.

4. Kommittén står sida vid sida med medborgarna i Turkiet, som demonstrerar för demokrati, och understryker vikten av den grundläggande mötes- och yttrandefriheten. Vi uppmanar med kraft de offentliga myndigheterna att upphöra med alla former av förtryck av demonstranter och journalister.

5. ReK framhåller den negativa inverkan som dessa gripanden och andra försök från centralregeringens sida att begränsa oppositionskommunernas makt och resurser har på det lokala styrets kvalitet, transparens och ansvarsområden. Att de kommunala institutionerna försvagas påverkar vardagen negativt för miljontals medborgare i Turkiet.

6. Kommittén välkomnar att Europaparlamentet i sin resolution om den senaste tidens avsättanden och gripanden av borgmästare i Turkiet (2025/2546(RSP)) ([1]) uppmanar den höga representanten/vice ordföranden för kommissionen att överväga restriktiva åtgärder mot turkiska tjänstemän som tar på sig rollen som förvaltare och mot dem som utnämner dem. Den höga representanten/vice ordföranden uppmanas att överväga att ålägga restriktiva åtgärder inom ramen för det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter.

7. ReK stöder kraven från Europarådets kongress för lokala och regionala myndigheter i dess förklaring av den 27 mars 2025 om avsättandet av borgmästare i Turkiet.

8. Kommissionen och rådet uppmanas med kraft att ompröva alla eventuella ytterligare steg i Turkiets anslutningsprocess, med tanke på den turkiska regeringens nuvarande åsidosättande av grundläggande kriterier för EU-medlemskap. Fortsatta försämringar när det gäller de grundläggande rättigheterna bör leda till en översyn av Turkiets deltagande i EU:s finansiella och institutionella program.

9. En delegation från Europeiska regionkommittén kommer att resa till Turkiet och besöka Istanbuls fängslade borgmästare Ekrem İmamoğlu, för att på så sätt konkret ge uttryck för kommitténs solidaritet med och stöd för alla fängslade turkiska lokala tjänstemän.

10. Kommittén bekräftar sitt åtagande att främja och skydda den lokala demokratin i Turkiet, som är en strategisk partner till EU och ett EU-kandidatland, och åtar sig att fortsätta samarbetet med demokratiskt valda lokala ledare i Turkiet genom sin arbetsgrupp för Turkiet för att se till att de demokratiska principerna iakttas och värnas på lokal nivå.

11. Europeiska regionkommittén uppdrar åt sin ordförande att översända denna brådskande resolution till Europeiska kommissionen, Europaparlamentet, den höga representanten/vice ordföranden för kommissionen, det ungerska, det polska och det danska ordförandeskapet för Europeiska unionens råd och de turkiska myndigheterna samt att se till att resolutionen översätts till turkiska.

Bryssel den 3 april 2025.

Kata TÜTTŐ

Europeiska regionkommitténs ordförande

([1]) https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/2546(RSP).